

Studij	Povijest umjetnosti		
Naziv kolegija	Zidno slikarstvo romanike I.		
Status kolegija	izborni		
Godina	I.-III. preddiplomskog i I. –II. diplomskog studija	Semestar	I.-VI. preddiplomskog i I. –III diplomskog studija
ECTS	3		
Nastavnici i/ili suradnici	doc. dr. sc. Marijana Kovačević		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni: rekonstruirati korpus najznačajnijih spomenika zidnoga slikarstva romanike u većem dijelu europske i u nacionalnoj baštini, s naglaskom na romaničke freske u trima od onih zemalja (Francuska, Italija, Engleska) u kojima se sačuvao najveći broj reprezentativnih fresaka toga prvoga velikoga, univerzalnoga stila u europskoj umjetnosti nakon antike. Biti će sposobni objasniti što je to novo što se u slikarstvu javlja pojavom romaničkih fresaka, a što je nasljeđe slikarstva ranijih epoha ili pak drugih medija likovnih umjetnosti i slikarstva (kiparstvo, sitnoslikarstvo). Nadalje, studenti će biti osposobljeni razumijevati složenu i tijesnu vezu, to jest suživot između arhitekture i zidnih slika koje ju zapravo dovršavaju. Obrada romaničkih fresaka sačuvanih u hrvatskoj srednjovjekovnoj baštini, mahom u Istri i Dalmaciji, a koju će studenti provoditi uglavnom samostalno u okviru seminara, osposobit će ih za prepoznavanje morfoloških i ikonografskih refleksija europskoga zidnoga slikarstva u domaćoj romanici, ali i samosvojnosti naših romaničkih fresaka.</p>		
Preduvjeti za upis	upisanost na studij		
Sadržaj	<p><u>UVODNA RAZMATRANJA:</u> funkcija, stil, umjetnici, rasprostranjenost</p> <p><u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI:</u> <u>Otonska tradicija i počeci romaničkog slikarstva u sjevernoj Italiji</u> -baptisterij krstionice u Novari, -San Vincenzo a Galliano blizu Cantù, jugoistočno od Coma, Aosta: collegiata Santi Pietro ed Orso -katedrala u Akvileji -Concordia Sagittaria: baptisterij katedrale -Civate, u blizini Lecco, Lago di Como, San Pietro al Monte <u>-Monte Cassino i njegov utjecaj</u> -Sant'Angelo in Formis, nedaleko Capue, Campania; -Sant'Angelo in Formis, nartek -Foro Claudio, Ventaroli, Campania: Basilica santa Maria della Libera; -Rongolise, Sessa Aurunca, Campania: Santa Maria in Grotta</p> <p><u>Romaničko slikarstvo Rima i centralne Italije od 11. do 13. st.</u></p>		

- Castel Sant'Elia di Nepi, Lazio: Basilica Sant'Anastasio;
- Rim: San Clemente, donja crkva;
- Rim: San Giovanni in Laterano, oratorio di San Sebastiano;
- Rim: Santa Pudenziana, oratoria Mariana;
- Rim: Santa Maria in Cosmedin;
- Rim: Santa Croce in Gerusalemme;
- Tuscania, Lazio: San Pietro;
- Spoleto, Umbria: San Paolo;
- Ferentillo, Umbria: Abbazia San Pietro in Valle;
- Spoleto, Umbria: Santi Giovanni e Paolo;
- Tivoli, istočno od Rima: San Silvestro;
- Anagni, Lazio, kriptna katedrala;
- Rim: Sancti Quattro Coronati, kapela San Silvestro

-slikarstvo kasne romanike u sjevernoj Italiji

Venecija i Akvileja:

- Venecija: krstionica sv. Marka
- Akvileja: kriptna katedrala

Alto Adige (južni Tirol)

- Burgusio: Montemaria, donja crkva
- Müstair, Grisons: crkva i muzej benediktinskog samostana
- Castel Appiano pored Bolzana: palatinska kapela
- Tübingen: San Giovanni
- Termeno: San Jacopo
- Grissiano: San Jacopo
- Bressanone: Nostra Signora

Pijemont-Verona-Parma

- Novalesa, (pored Susa), Pijemont: capella di Sant'Eldrado
- Verona: Torre san Zeno
- Novara: katedrala, Oratorij San Siro
- Parma: krstionica katedrala

ROMANIČKO ZIDNO SLIKARSTVO U FRANCUSKOJ

zidno slikarstvo rane i zrele romanike u istočnoj i južnoj Francuskoj

- Le Puy, Haute Loire: Sain-Michel-d'Aiguilhe
- Le Puy, Haute Loire: katedrala Notre-Dame du Puy
- Saint-Chef en Dauphiné, Isère: opatijska crkva Notre-Dame, samostanska kapela
- Berzé-la-Ville, Saône-et-Loire, Château des Moines, chapelle
- Toulouse, Basilique Saint-Sernin
- saint-Plancard (nedaleko Saint-Gaudensa), haute Garonne: chapelle Saint-Jean-Baptiste
- Fenouillar, istočni Pirineji, Saint-Martin
- L'Écluse, istočni Pirineji, župna crkva

zidno slikarstvo rane romanike u centralnoj Francuskoj

- Tours, Indre-et-Loire: Saint-Martin, Tour Charlemagne
- Poitiers, Vienne: Saint-Hilaire –le Grand
- Poitiers, Vienne: krstionica Saint-Jean
- Poitiers, Vienne: Notre-Dame-la-Grande
- Saint-Savin-sur-Gartempe, Vienne, opatijska crkva
- Château-Gontier, Mayenne: Saint-Jean-Baptiste

zidno slikarstvo zrele romanike u centralnoj Francuskoj

- Saint-Pierre-les-Églises, Vienne
- Vicq-sur-saint-Chartrier, Nohant-Vicq, Indre: Saint-Martin

	<ul style="list-style-type: none"> -Brinay-sur-Cher: Saint Aignan -Auxerre, Yonne: katedrala, kript -Thevet, Indre: Saint Martin -Tavant, Indre-et-Loire: Saint-Nicolas -Montoire, Loir-et-Cher: Saint Gilles <u>zidno slikarstvo kasne romanike u centralnoj Francuskoj</u> -Palluau, Indre: Saint-Laurent -Boussac-Bourg, Creuse: priorijat -Le Liget, Chemilé-sur-Indrois, Indre-et-Loire: kapela Saint-Jean -Château-Landon, Seine-et-Marne: opatijska crkva Saint-Séverin -Ébreuil, Allier: Saint-Léger -Saint-Aignan-sur-Cher, Loir-et-Cher: Saint Aignan, kript -Saint-Jacques-des-Guérets, Loir-et-Cher: Saint-Jacques -Lavardin, Loir-et-Cher: Saint-Genest -Montmorillon, Vienne: Notre-Dame, kapela Sainte-Catherine <u>zidno slikarstvo kasne romanike u istočnoj i južnoj Francuskoj</u> -Rocamadour, Lot: kapela Saint-Michel -Brioude, Haute-Loire: Saint-Julien -Le Puy, Haute-Loire: katedrala Notre-Dame du Puy -Le Puy, Haute-Loire: katedrala Notre-Dame du Puy, klaustar, Salle des Morts -Lavaudieu, Haute-Loire: kapitularna dvorana drevnoga samostana -Aime, Savoie: Bazilika Saint-Martin -Cressac, Charente: Chapelle des templiers <p><u>ROMANIČKO ZIDNO SLIKARSTVO U ENGLJSKOJ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Hardham, Sussex: St Botolph -Clayton, Sussex: St John the Baptist (Sv. Ivan) -Copford, Essex: Crkva naše Gospe -Kempley, Gloucestershire: St Mary -Canterbury: Katedrala, Kapela sv. Gabrijela -Canterbury: Katedrala, Kapela sv. Anzelma -Winchester: Katedrala, Kapela Sv. Groba -Winchester: Katedrala, Kapela Anđela čuvara -Stowell, Gloucestershire: St Leonard
Ispitna literatura	<p>Demus, Otto: Romanesque Mural Painting, Harry N. Abrams, Inc., Publishers, New York, 1970. (str. 7-151, 291-312, 415-432, 507-512)</p> <p>Fisković, Cvito: Dalmatinske freske, Zagreb, 1965., str. 7-26.</p> <p>Fisković, Igor: Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj, Zagreb, 1987. (str. 7-125.)</p> <p>Fučić, Branko, 1963.: Istarske freske, Zagreb, 1963., 7-31.</p> <p>Fučić, Branko: Iz istarske spomeničke baštine, II, Matica hrvatska, Zagreb, 2007.</p> <p>Hilje, Emil / Tomić Radoslav: Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije: Slikarstvo, (ur.) Nikola Jakšić, Zadarska nadbiskupija, Zadar. (str. 7-10, 72-91.)</p> <p>Laule Ulrike / Geese Uwe, Romanesque. Architecture. Painting. Sculpture., Berlin, 2002., str. 199-221.</p> <p>Minne-Sève Viviane / Kergall Hervé, Romanesque and Gothic France, New York, 2000., str. 94-99, 110-113.</p> <p>Petricioli, Ivo: Od Donata do Radovana, Književni krug, Split. (str. 100-103.)</p> <p>Wolf, Norbert: Romanesque Art, Taschen, 2007., str. 26-27, 30-39, 42-43, 46-51, 54-57, 58-59, 68-69, 78-83, 90-91, 94-95.</p>

Dopunska literatura	<p>Aubert, M. – Pobé, M. – Gantner, J., Gallia romanica, Beograd, 1963.</p> <p>Belli D'Elia, P.: Italia romanica, Beograd, 1964.</p> <p>Busch, H.: Germania romanica, Beograd, 1965.</p> <p>Decker H., Romanesque Art in Italy, London, 1960.</p> <p>Durliat, M., Hispania romanica, Wien, 1962.</p> <p>Fisković, Cvito: Dalmatinske srednjovjekovne freske, <i>Mogućnosti</i>, XII/8, Split, 1965.</p> <p>Fisković, Igor: Zidno slikarstvo Radovanova doba u Dalmaciji - Ikonološka razmatranja o zadarskim spomenicima, <i>Zbornik "Majstor Radovan i njegovo doba"</i>, Trogir, 1994.</p> <p>Fučić, Branko: Slika i arhitektonski prostor u srednjovjekovnom zidnom slikarstvu u Istri; Ljetopis JAZU, knj. 71, 1966., str. 410-411.</p> <p>Fučić, Branko: Sv. Kuzma i Damjan u Boljunu, <i>Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU</i>, XII/1-2, Zagreb, 1964.</p> <p>Fučić, Branko: Branko Fučić, Romaničko zidno slikarstvo istarskog ladanja, <i>Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU</i>, XII/3, Zagreb, 1964.</p> <p>Fučić, Branko: Sv. Foška kod Peroja, <i>Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU</i>, XIII/1-2-3, Zagreb, 1965.</p> <p>Fučić, Branko: Hibridno i folklorno u ikonografiji, <i>Zbornik za umjetnostno zgodovino</i>, 13, Ljubljana 1977., <i>Peristil</i>, 21-sažetak, Zagreb, 1978.</p> <p>Jeras-Pohl, Zlata: Obnova kapitula benediktinskog samostana sv. Marije u Zadru, <i>Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske</i>, 1, Zagreb, 1975.</p> <p>Focillon, H.: The Art of the West in the Middle Ages, Volume One - <i>Romanesque Art</i>, London, 1969.</p> <p>Grković, Sanja: Bordure u Srednjovjekovnom zidnom slikarstvu Istre, <i>Peristil</i>, 38, Zagreb.</p> <p>Kubah, Erih / Bloh, Peter: Romanička umetnost, Novi Sad, 1974.</p> <p>Marinković, Ana: Funkcija, forma, tradicija - kraljevska kapela Kolomana Učenog u samostanu sv. Marije u Zadru, <i>Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji</i>, 40, Split.</p> <p>Montel, Costanza Segre, <i>La pittura romanica nell'Italia settentrionale (I Maestri del Colore 204)</i>, Fratelli Fabbri Editori, Milano.</p> <p>Petricioli, Ivo: Umjetnička baština samostana sv. Marije u Zadru, u: Kulturna baština samostana sv. Marije u Zadru, (ur.) V. Maštrović i G. Novak, Zadar, 1968.</p> <p>Petzold, A.: Romanesque Art, London, 1995.</p> <p>Rotili, Mario: La pittura romanica nell'Italia centro-meridionale (I Maestri del Colore 210), Fratelli Fabbri Editori, Milano.</p> <p>Snyder, J.: Medieval Art, Painting - Sculpture - Architecture, 4th-14th Century, New York 1989. (str. 253-340.)</p> <p>Souchal, François, Srednji vijek, Rijeka, 1968. (samo ilustracije!)</p> <p>Thibout, Marc: <i>La pittura romanica in Francia, prima parte (I Maestri del Colore 207)</i>, Fratelli Fabbri Editori, Milano.</p> <p>Thibout, Marc: <i>La pittura romanica in Francia, seconda parte (I Maestri del Colore 208)</i>, Fratelli Fabbri Editori, Milano.</p> <p>Tuulse A.: Scandinavia romanica, Wien, 1968.</p> <p>Stoll, R. Th. – Roubier, J., Britania romanica, Wien, 1966.</p> <p>Monografije pojedinih spomenika. Zbornici. Enciklopedije.</p>
Oblici provođenja nastave	<p>predavanja i seminari</p>

Način provjere znanja i polaganja ispita	pismeni i usmeni ispit
Jezik poduke	hrvatski
Način praćenja kvalitete	anonimna studentska anketa

IZVEDBENI PROGRAM (NASTAVNI SADRŽAJI PO TERMINIMA)		
PREDAVANJA	TERMIN	Utorkom od 12-13h
	Prostorija	113
	Konzultacije	Utorkom od 11-12h
SEMINAR	TERMIN	Utorkom od 13-14h
	Prostorija	113
	Konzultacije	Utorkom od 11-12h
VJEŽBE	TERMIN	
	Prostorija	
	Konzultacije	

PREDAVANJA		
TERMIN	SATI	SADRŽAJ
1. (5.III.)	12-13	Uvodna razmatranja funkcija, stil, umjetnici, rasprostranjenost
2. (12.III.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 1:</u> <u>Otonska tradicija i počeci romaničkog slikarstva u sjevernoj Italiji</u>
3. (19.III.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 2:</u> <u>-Monte Cassino i njegov utjecaj</u>
4. (2.IV.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 3:</u> <u>Romaničko slikarstvo Rima i centralne Italije od 11. do 13. st. (1. dio)</u>
5. (2.IV.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 4:</u> <u>Romaničko slikarstvo Rima i centralne Italije od 11. do 13. st. (2. dio)</u>
6. (9.IV.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 5:</u> <u>Slikarstvo kasne romanike u sjevernoj Italiji (1. dio)</u> <u>Venecija i Akvileja;</u>
7. (16.IV.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 6:</u> <u>Slikarstvo kasne romanike u sjevernoj Italiji (2. dio)</u> <u>Alto Adige (južni Tirol)</u>
8. (23.IV.)	12-13	<u>ZIDNO SLIKARSTVO ROMANIKE U ITALIJI 7:</u> <u>Slikarstvo kasne romanike u sjevernoj Italiji (3. dio)</u> <u>Pijemont-Verona-Parma</u>
9. (30.IV.)	12-13	<u>ROMANIČKO ZIDNO SLIKARSTVO U FRANCUSKOJ 1.</u> <u>Zidno slikarstvo rane i zrele romanike u istočnoj i južnoj Francuskoj</u>

UVJETI POHAĐANJA NASTAVE, POLAGANJA ISPITA I TERMINI ISPITA

Uvjet za pristupanje ispitu iz kolegija *Zidno slikarstvo romanike* je ispunjenje obaveza vezanih uz nastavu i seminare. Te se obaveze smatraju izvršenima ukoliko je student usmeno održao i pismeno izradio seminar i redovno pohađao nastavu (najmanje 50% predavanja i 75% seminara). Pravo pristupanja usmenom ispitu imaju svi studenti koji su na pismenom ispitu ostvarili 10 od mogućih 20 bodova.

TERMINI ISPITA

Ljetni ispitni rok:

Petak, 21. lipnja 2013. u 12h (pismeni ispit)

Utorak, 25. lipnja, 2013. u 10 h (usmeni ispit)

Četvrtak, 11. srpnja 2013. u 12h (pismeni ispit)

Petak, 12. srpnja, 2013. u 14 h (usmeni ispit)

Jesenski ispitni rok:

Petak, 6. rujna 2013. u 12 h (pismeni ispit)

Utorak, 10. rujna 2013. u 10 h (usmeni ispit)

Petak, 20. rujna 2013. u 12 h (pismeni ispit)

Utorak, 24. rujna 2013. u 10 h (usmeni ispit)